

автоматизації та інтенсифікації виробництва, частка ручної праці, орієнтація на експорт, продуктивність, рівень витрат, прибутковість.

5. Незадовільний стан національних сфер з виробництва основних і оборотних засобів (відсутність підприємств з виробництва техніки відповідної якості та потужності порівняно із закордонною; нерозвинена селекційна справа, що зумовлює необхідність придбання гібридів, що дають лише одну репродукцію, за високими цінами).

6. Посилення антропогенного навантаження на середовище, загострення екологічних проблем, виснаження ґрунту, нівелювання екологічної складової агропромислового виробництва.

7. Монополізація агропродовольчого ринку, невизначений статус різних форм господарювання в аграрній сфері.

8. Недосконалість державного регулювання аграрної сфери та, зокрема, нормативно-правової бази, невідповідність національних стандартів міжнародним.

Список використаних джерел

1. Зінчук Т.О. Кон'юнктура європейського аграрного ринку: тенденції та перспективи для України / Т.О. Зінчук // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 2(4). – С. 96-105.

2. Саблук П. Т. Аграрна реформа в Україні (здобутки, проблеми і шляхи їх вирішення) / П.Т. Саблук, В.Я. Месель-Веселяк, М. М. Федоров // Економіка АПК. – 2009. - №12. – С. 3-13.

А.І. Сіфурова, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Успішний розвиток та функціонування сучасного торговельного підприємства визначається ефективністю взаємодії елементів системи управління всередині суб'єкта господарювання, а також самого підприємства із зовнішнім середовищем. Важливим напрямом вдосконалення загальної системи управління підприємством роздрібною торгівлі є побудова ефективної системи управління його оборотним капіталом, який є джерелом фінансування складових елементів оборотних активів, раціональне використання яких суттєво впливає на рівень фінансової стійкості й ефективності фінансово-

господарської діяльності торговельних підприємств.

Стратегічним завданням побудови ефективної системи управління оборотним капіталом торговельного підприємства є здійснення управлінського впливу на процеси формування капіталу з власних та позикових джерел, розміщення їх в різні частини оборотних активів та використання в процесі здійснення торговельно-господарської діяльності. Від цього залежить покращення позицій підприємств торгівлі в конкурентній боротьбі, їх стабільне функціонування та динамічний розвиток в сучасних ринкових умовах.

Під «системою» в зарубіжній та вітчизняній економічній літературі розглядається сукупність елементів, які знаходяться у взаємозв'язку і взаємозалежності один від одного, утворюючи певну єдність. До визначальних принципів системного підходу відносяться: цілісність, структурність, пропорційність, взаємозалежність системи і зовнішнього середовища, ієрархічність, множинність описів кожної системи, збалансованість, безперервність в управлінні, онтогенез, композиція, інтеграція, інформованість, стійкість.

Внутрішньою складовою системи управління є «процес», який трактується економістами як серія безпосередніх взаємопов'язаних дій. Ці дії, кожна з яких сама по собі вже є процесом, значною мірою визначають успіх управлінської діяльності. Процесний підхід до управління забезпечує координацію взаємопов'язаних безперервних дій, таких як планування, прогнозування, організація процесів, мотивування, стимулювання, моніторинг, облік та контроль, регулювання, координація робіт. Складовими процесу є операції та функції. Операція є дією, яка необхідна для виконання роботи, види діяльності формують функції.

Торговельне підприємство можна розглядати як складну економічну систему, яка забезпечує тісний зв'язок між сферами виробництва і споживання товарів завдяки виконанню своїх класичних посередницьких макро- та мікроекономічних функцій.

Все це обумовлює необхідність ефективного управління оборотним капіталом торговельного підприємства, достатній обсяг якого є основою його успішного функціонування та фінансового забезпечення торговельно-господарської діяльності, виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, банками, страховими й іншими організаціями та подальшого економічного зростання.

Сутність системного підходу до управління оборотним капіталом торговельного підприємства полягає в наступному: формулювання цілей та встановлення їхньої ієрархії до початку діяльності, пов'язаної з управлінням; отримання максимального

ефекту, тобто досягнення поставлених цілей при мінімальних витратах за допомогою порівняльного аналізу альтернативних шляхів і методів досягнення цілей і здійснення відповідного вибору; кількісна оцінка цілей, методів і засобів їхнього досягнення, заснована не на часткових критеріях, а на широкій і всебічній оцінці всіх можливих і запланованих результатів діяльності.

Система управління торговельним підприємством охоплює такі складові: зовнішнє оточення, що включає вхід і вихід системи, зв'язок із зовнішнім середовищем і зворотний зв'язок; внутрішню структуру, як сукупність взаємопов'язаних елементів, що забезпечують процес впливу суб'єкта управління на об'єкт, переробку входу у вихід і досягнення цілей системи. Внутрішньою складовою системи управління оборотним капіталом є «процес» як серія послідовних взаємопов'язаних та взаємообумовлених дій.

У системі управління торговельним підприємством можна виділити такі взаємопов'язані процеси, які забезпечують рух, трансформацію та використання оборотного капіталу: процеси, пов'язані з формуванням та мобілізацією коштів з власних та позикових джерел для формування оборотного капіталу; процеси, пов'язані з розміщенням оборотних коштів в оборотні активи підприємства (товарні запаси, грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторську заборгованість); процеси, пов'язані з використанням складових оборотних активів в операційній, інвестиційній, фінансовій діяльності торговельного підприємства; процеси, пов'язані з реалізацією товарів та поверненням вкладених коштів на розширеній основі; процеси, пов'язані з новими вкладеннями оборотного капіталу у подальшу фінансово-господарську діяльність торговельного підприємства.